

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΤΙΜΩΜΕΝΟΥ κ. Γ.-Στ. ΚΟΥΡΤΗ Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμε,
Πανοσιολογιώτατε Εκπρόσωπε του Μακαριωτάτου Πάπα και Πατριάρχη Αλεξαν-
δρείας κ. Θεοδώρου,

Πανοσιολογιώτατε Εκπρόσωπε του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Ν. Σμύρνης κ.
Συμεών,

κ. Αντιπρόεδρε της Βουλής,

κ. Βουλευτές και τέως Υπουργοί,

κ. Πρόεδρε του Συμβουλίου Επικρατείας, κ. Πρόεδρε του Αρείου Πάγου, κ. Εισαγ-
γελέα Αρείου Πάγου, κ. Γενικό Επιτροπε Επικρατείας των Διοικητικών Δικαστηρίων, κ.
Πρόεδρε του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους,

κ. Πρόεδροι αγαπητοί συνάδελφοι,

κ. Πρυτάνεις και Καθηγητές Α.Ε.Ι.,

Αξιότιμε κ. Πρύτανη του Παντείου Πανεπιστημίου,

Αξιότιμα Μέλη της Συγκλήτου του Παντείου Πανεπιστημίου,

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης,

Αξιότιμοι κ. Καθηγητές και μέλη του Διδακτικού και Επιστημονικού Προσωπικού
του Παντείου Πανεπιστημίου,

Κυρίες και Κύριοι,

Αισθάνομαι ιδιαίτερη συγκίνηση και τιμή για την ομόφωνη ανακήρυξή μου ως επιτί-
μου Διδάκτορα Δικαίου του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης του Πανεπιστημίου σας του
ιστορικού αυτού Τμήματος, στο οποίο φοίτησαν χιλιάδες επιστήμονες που υπηρέτησαν
και υπηρετούν στη Δημόσια Διοίκηση, Τμήματος στο οποίο δίδαξαν μεγάλες προσωπι-
κότητες της επιστήμης όπως οι Καθηγητές Μιχαήλ Στασινόπουλος, Γεώργιος Παπαχα-
τζής, Δημήτριος Κόρσος και άλλοι, στη μνήμη των οποίων υποκλίνομαι ευλαβικά. Ιδιαί-
τερες ευχαριστίες απευθύνω σ' εσάς κ. Πρύτανη του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνι-
κών και Πολιτικών Επιστημών, Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, που πάντοτε
πρωτοπορεί στην επιστημονική διδασκαλία και έρευνα, καθώς και στα μέλη της Συ-
γκλήτου στα μέλη του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και την Καθηγήτρια κ.
Μαριλένα Κόρσου-Παναγοπούλου για τους φιλόφρονες λόγους της. Η πανεπιστημιακή
αυτή τιμή που με καθιστά μέλος της Κοινότητας του Πανεπιστημίου σας είναι από τις ευ-
τυχέστερες στιγμές της δικαστικής μου πορείας.

Κυρίες και Κύριοι, το θέμα που θα σας παρουσιάσω είναι «Ο ρόλος και οι δυνατότητες του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην καταπολέμηση της διαφθοράς στη Δημόσια Διοίκηση».

Στη σημερινή εποχή η χώρα μας έχει αναλάβει μια τεράστια προσπάθεια για την καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και της διαφθοράς.

Η γραφειοκρατία δεν γεννά μορφές κακοδιοίκησης, αλλά και μορφές διαφθοράς, καίτοι ο Καθηγητής Αλέξανδρος Σβώλος σε ομιλία του στη Βουλή στις 12/2/1951 δήλωνε, ότι «η γραφειοκρατία εις τας Δημοκρατίας είναι το αντίβαρον της μεγάλης ελευθερίας». Σήμερα από όλα τα βασικά θέματα, που απασχολούν τον ενεργό πολίτη μέγιστο ποσοστό σύμφωνης γνώμης συγκεντρώνει το αίτημα για καταπολέμηση της διαφθοράς στη Δημόσια Διοίκηση, ενώ δεν υπάρχει πλήρης συμφωνία για την αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού, συμφωνία που θα ανακτήσει τη χαμένη εμπιστοσύνη στην Πολιτική. Το ερώτημα που εναγωνίως τίθεται είναι πως μπορούμε ως δημοκρατική κοινωνία να απομακρύνουμε όσα καταβαραθρώνουν το δημόσιο βίο, ώστε να ανυψωθούν οι πολιτικοί θεσμοί της χώρας, ερωτήματα στα οποία εσείς οι κ. Καθηγητές του Τομέα Δημόσιας Διοίκησης απαντάτε με θάρρος και υπευθυνότητα στη σπουδάζουσα νεολαία στις παραδόσεις σας, διεισδύοντες στα αίτια του φαινομένου αυτού.

Το πολυπλόκαμο ζήτημα καταπολέμησης της διαφθοράς ταλανίζει την πολιτική ζωή, αφού τι είναι διαφθορά δεν μπορεί σαφώς να προσδιορισθεί, ούτε να ελεγχθεί απόλυτα. Έχουμε ανάγκη στην εποχή μας, που τείνει για παγκοσμιοποίηση, να ενδυναμώσουμε τους πολιτικούς θεσμούς και τις συντεταγμένες εξουσίες της Δημοκρατίας μας. Η διαφθορά είναι κάτι περισσότερο από τις εγκληματικές πράξεις της δωροδοκίας και της δωροληψίας και κανείς τελικά δεν είναι σε θέση να περιγράψει τις αληθινές διαστάσεις του φαινομένου της, του οποίου τα όρια ανάμεσα στην πραγματικότητα και τη φημολογία δεν είναι ευδιάκριτα. Η κακοδιοίκηση και γενικότερα η αναποτελεσματική λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης είναι το εύφορο έδαφος που υποθάλλει τη διαφθορά, η οποία δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί μόνο από καταδιωκτικές αρχές, αλλά είναι αναγκαία η συμπαράσταση του καθενός ενεργού πολίτη, συμπαράσταση για απομάκρυνση της υπέρμετρης πολυτέλειας ως αναγκαίου όρου διαβίωσης, που ενεργοποιεί φαινόμενα διαφθοράς. Η αναγκαία σήμερα, για την καταπολέμηση της διαφθοράς, απλούστευση των διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών, προϋποθέτει σοβαρές νομικές καινοτομίες.

Στη πραγματοποίηση αυτού του στόχου μπορεί να συμβάλλει και το Ανώτατο Δικαστήριο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο οποίο προεδρεύω, το οποίο ιδρύθηκε το 1833 από τον Κυβερνήτη Ιωαν. Καποδίστρια, ως προοριζόμενο για την καταπολέμηση της διαφθοράς από τη διαχείριση των πρώτων δανείων, στο νέο ελληνικό κράτος. Έκτοτε το Δικαστήριο αυτό αθόρυβα εργάζεται για το σκοπό αυτό, αφού η ύπαρξη αυστηρού δημοσιονομικού ελέγχου συντελεί στο περιορισμό της διαφθοράς. Διαθέτουμε άριστο δικαστικό δυναμικό, κατάλληλο για τον πιο πάνω σκοπό, αρκεί να υπάρχει η κατάλληλη συνεργασία Δικαστικής και Εκτελεστικής εξουσίας για τη ψήφιση των αναγκαίων διατάξε-

ων. Το άρθρο 98 του ισχύοντος Συντάγματος παρέχει επίσης πολλές δυνατότητες στο Δικαστήριο να συμβάλει και αυτό στον πόλεμο κατά της διαφθοράς.

Ο λόγος μου στη συνέχεια θα επικεντρωθεί σε παρουσίαση ορισμένων εφικτών, τονίζω εφικτών, προτάσεων, την υλοποίηση των οποίων θεωρώ αναγκαία ώστε αφενός μεν να καταστεί το Δικαστήριό μας κύριος παράγοντας καταπολέμησης της διαφθοράς, αφετέρου δε να καταπολεμηθούν από τη δημόσια διοίκηση μορφές κακοδιοίκησης.

Όπως είναι γνωστό, το Δικαστήριο ελέγχει προληπτικά τη νομιμότητα της διάθεσης του δημοσίου χρήματος από το Κράτος και από τα Ν.Π.Δ.Δ που ορίζει ο νόμος, στα οποία περιλαμβάνονται και οι Ο.Τ.Α Α' βαθμού. Ο έλεγχός μας δεν είναι και δεν μπορεί να είναι τυπικός, αλλά στο πλαίσιο του ασκείται και παρεπίμπτων έλεγχος νομιμότητας όλων των διοικητικών πράξεων που στηρίζουν τη δαπάνη, έστω και αν αυτές έχουν αποκτήσει τυπική νομιμότητα, διότι χωρίς τον παρεμπιπτόντα αυτό έλεγχο το Δικαστήριο θα ήταν αδύναμο στη λειτουργία του και στο σκοπό που υπηρετεί κατά το Σύνταγμα. Ειδικότερα σε περίπτωση ύπαρξης παράνομης διοικητικής πράξης, δημιουργικής δημόσιας δαπάνης, την οποία κανείς των συμπραξάντων στην έκδοσή της και ωφελουμένων εξ αυτής, κατά συμπαιγνία, λόγω διαφθοράς, της Διοίκησης, δεν επιθυμεί την προσβολή της, με τον παρεπίμποντα έλεγχο αυτό του Δικαστηρίου, αποτρέπεται παράνομη εκταμίευση δημοσίου χρήματος και το Δικαστήριο δεν καθίσταται ο τυπικός διεκπεραιωτής της εκταμίευσης αυτής. Στο πλαίσιο αυτό του παρεμπιπτόντος έλεγχου θα ήθελα να σας ενημερώσω, διότι δεν είναι γνωστό στο ευρύτερο κοινό, ότι ερευνάται από το Συνέδριο και η τήρηση των συνταγματικών διατάξεων για την προστασία του περιβάλλοντος και δαπάνη, που εκταμιεύεται με διοικητικές πράξεις που προσβάλλουν τις διατάξεις αυτές, δεν κρίνεται νόμιμη.

Θα ήθελα να καταθέσω από του υψηλού τούτου βήματος πρόταση στην εκτελεστική εξουσία, για την ταχεία επίλυση των διοικητικών διαφορών για την καταπολέμηση της παράνομης διοικητικής δράσης, διότι δεν αρκεί η επισήμανση του προβλήματος αλλά είναι αναγκαίο να υπάρχουν συγκεκριμένες και εφικτές προτάσεις. Θεωρώ ως πρώτο αναγκαίο βήμα να καθιερωθεί με ειδικό νόμο ταχεία ειδική διαδικασία εξώδικης επίλυσης των διοικητικών διαφορών, που ανακύπτουν μεταξύ του Κράτους και Ν.Π.Δ.Δ αφενός και φυσικών και νομικών προσώπων αφετέρου. Συγκεκριμένα ο αδικούμενος από κάποια διοικητική πράξη ή πράξη της Αυτοδιοίκησης, να μπορεί να προσφύγει ενώπιον Ειδικών Διοικητικών Επιτροπών, ιδρυομένων σε κάθε περιφέρεια της χώρας και με ταχεία σ' αυτές διαδικασία να επιδιώκει την ακύρωση της, χωρίς όμως να θίγεται το συνταγματικό του δικαίωμα, της παράλληλης δηλαδή προσφυγής του στο αρμόδιο δικαστήριο. Ο νόμος πρέπει να προβλέψει, ότι αν δικαιωθεί εξώδικα ο προσφεύγων από την Ειδική αυτή Διοικητική Επιτροπή η προσβληθείσα πράξη είναι άκυρη με αποτέλεσμα σε σύντομο διάστημα και τελείως αδάπανα, να επιβάλλεται η νομιμότητα. Ποίοι θα συγκροτήσουν τις Ειδικές αυτές Διοικητικές Επιτροπές θα το ορίσει ο νόμος, μπορεί να είναι συνταξιούχοι Δικαστικοί Λειτουργοί ή και Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με το άρθρο 94 παρ. 4 του Συντάγματος.

Εδώ και πενήντα περίπου χρόνια με τα άρθρα 4 του Ν.Δ/τος 3983/1959 και 8 του Ν.1256/1982 που ισχύουν έως και σήμερα οι Υπουργοί μπορούν να αναθέτουν σε μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου ελεγκτικά καθήκοντα, δηλαδή τη διενέργεια Ενόρκων Διοικητικών Εξετάσεων (Ε.Δ.Ε.) σε περιπτώσεις παραπόνων Πολιτικών για πλημμελή ενέργεια ή επιλήψιμη πράξη ή παράλειψη των υπαλλήλων των υπ' αυτούς Υπηρεσιών και σε επώνυμες καταγγελίες σε βάρος ανωτάτων υπαλλήλων της κρατικής διοίκησης, των Ο.Τ.Α. των Ν.Π.Δ.Δ. κ.λ. χωρίς η πολιτεία να αξιοποιήσει μέχρι σήμερα τον ελεγκτικό δικαστικό μηχανισμό αυτό, το πόρισμα του οποίου πρέπει να οδηγεί αναγκαιώς σε άσκηση σχετικών πειθαρχικών διώξεων. Οι διατάξεις αυτές καθιστούν τα μέλη του Συνεδρίου Συνηγόρους του πολίτη. Το Συνέδριο μπορεί και πρέπει να επωμισθεί το ρόλο αυτό, αντίστοιχος δε θεσμός απαντάται στο Ισραήλ, όπου το Ισραηλινό Ελεγκτικό Ίδρυμα είναι συγχρόνως και Συνήγορος του Πολίτη.

Το άρθρο 98 παρ. 1 περ. δ του Συντάγματος σε συνδυασμό με τα άρθρα 15 παρ. 10 του Π.Δ/τος 774/1980 και 4 παρ. 2 του Ν.3234/2004 παρέχει στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ως μόνο δικαιούμενο Δικαστήριο, τη δικαιοδοσία να γνωμοδοτεί με την Ολομέλειά του σε νομικά ερωτήματα που θέτουν αρμόδιοι υπουργοί και που έχουν οικονομικό αντίκτυπο. Εδώ ήθελα να καταθέσω πρόταση, που συντελεί στη καταπολέμηση της διαφθοράς στη Δημόσια Διοίκηση, που εκδηλώνεται από επίορκους υπαλλήλους με ηθελημένη παρερμηνεία ισχυουσών διατάξεων σε αιτήματα πολιτών, που δεν ενδίδουν σε παράνομες επιδιώξεις τους, να καθιερωθεί με νόμο δυνατότητα του Συνεδρίου να γνωμοδοτεί διά αρμοδίου Τμήματός του και σε νομικά ερωτήματα Γενικών Γραμματέων Υπουργείων, Περιφερειών Πρυτάνεων, Προέδρων Ν.Π.Δ.Δ., Νομαρχών και Δημάρχων για την έννοια διατάξεων, που έχουν οικονομικές συνέπειες, ώστε ακολούθως η γνωμάτευση αυτή, να είναι υποχρεωτική κατά τις θεωρήσεις σχετικών ενταλμάτων από άλλους αρμόδιους Επίτροπους του Συνεδρίου επιτυγχανόμενης συγχρόνως και ενότητας της νομολογίας για την άσκηση του έργου τους. Το Γ' Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου σήμερα ελέγχει την εφαρμογή των διατάξεων της 35ετίας και καθορίζει κατ' αντιδικία την ακριβή ημερομηνία αποχώρησης του υπαλλήλου από την Υπηρεσία, η οποία ημερομηνία συνέχεται με τη σύνταξη και είναι αφετηρία αυτής. Υπάρχουν πιστεύω περιθώρια η δικαιοδοσία του αυτή να επεκταθεί και σε καθορισμό της ημερομηνίας αποχώρησης δημοσίων λειτουργών και υπαλλήλων και για άλλους λόγους, όπως λ.χ. λόγω ορίου ηλικίας κ.λ., με αποτέλεσμα την ταχύτερη εκδίκαση των σχετικών διαφορών με ελάφρυνση των λοιπών Διοικητικών Δικαστηρίων.

Είναι γνωστό, ότι το άρθρο 29 παρ. του Συντάγματος επιβάλλει όπως ο έλεγχος των εκλογικών δαπανών των Κομμάτων και των υποψηφίων Βουλευτών, διενεργείται από ειδικό όργανο που συγκροτείται και με τη συμμετοχή ανωτάτων Δικαστικών Λειτουργών, όπως ο νόμος ορίζει. Η διαφάνεια επιβάλλει το ειδικό αυτό όργανο να αποτελείται κατά πλειοψηφία από ανώτατους Δικαστές του Ελεγκτικού Συνεδρίου, έμπειρους σε οικονομικούς ελέγχους, σε αντίθεση με την ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 21 του Ν.3023/2002 όπου η πλειοψηφία του οργάνου ανήκει σε αντιπροσώπους Κομμάτων, που μετέχουν στη Βουλή. Πιστεύω η ρύθμιση αυτή, που εφαρμόζεται στη Γερμανία (την ο-

ποία πρότεινε και ο σημερινός Υπουργός Εσωτερικών κ. Προκόπης Παυλόπουλος με άρθρο του στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ στις 10/12/2000) θα διασφαλίσει την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος στην κοινωνία, ενώ συνδυαζόμενη και με έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου του τρόπου διάθεσης και διαχείρισης της κρατικής επιχορήγησης από τα Κόμματα, θα ενισχύσει την αξιοπιστία των Κομμάτων ενώπιον του Ελληνικού λαού.

Η Ολομέλεια του Συνεδρίου με την 1039/1995 απόφασή της έδωσε ένα μεγάλο μήνυμα, ότι το δημόσιο χρήμα ελέγχεται κατασταλτικά όπου και αν αυτό διατίθεται, δηλαδή όχι μόνο σε κρατικά όργανα ή Ν.Π.Δ.Δ αλλά σε Ν.Π.Ι.Δ, σωματεία, εταιρείες, ιδρύματα που έχουν υποχρέωση λογοδοσίας. Όμως έχουμε μια υστέρηση κατά τον έλεγχο αυτό. Όλα τα Ελεγκτικά Συνέδρια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτός από τη νομιμότητα της δαπάνης ελέγχουν και την αποτελεσματικότητα αυτής, δηλαδή δεν ερευνούν τη σκοπιμότητα της δαπάνης, αλλά εξετάζουν επιπλέον εάν υφίστανται φαινόμενα σπατάλης, αν η δαπάνη εξυπηρετεί συγκεκριμένους στόχους δημοσίου συμφέροντος και αν αυτή είναι αποτελεσματική. Πιστεύω ότι πρέπει να εναρμονισθούμε σύντομα με τα άλλα Ελεγκτικά Συνέδρια, με συνέπεια τον αποτελεσματικότερο έλεγχο του δημοσίου χρήματος. Τούτο μπορεί να επιτευχθεί, όταν τεθεί σε ισχύ η Μεταρρυθμιστική Συνθήκη, που υπογράφηκε στη Λισσαβόνα, αφού το κεφ. 4 αυτής, πριν το άρθρο 274 προβλέπει τέτοια δυνατότητα με τις φράσεις ότι «ειδικός κανονισμός προβλέπει τον ειδικό τρόπο κατά τον οποίο κάθε όργανο συμμετέχει στην εκτέλεση των ιδίων δαπανών του». Ο προσυμβατικός έλεγχος των συμβάσεων μεγάλης οικονομικής αξίας δημοσίων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών ανήκει κατά το Σύνταγμα στο Ελεγκτικό Συνέδριο και είναι μεγάλο μέτρο διαφάνειας. Για να συμπληρωθεί όμως ο σκοπός της ρύθμισης αυτής του άρθρου 98 παραγρ. 1 περ. β' του Συντάγματος επιβάλλεται το Συνέδριο να έχει δυνατότητα και ελέγχου της σύμφωνης με τη σύμβαση εκτέλεσης των δημόσιων έργων, αρμοδιότητα που υφίσταται στο ομόλογο Κυπριακό Ελεγκτικό Ίδρυμα, καθώς και αρμοδιότητα να αποφαινεται με Κλιμάκιό του για την ανάγκη μικρής τροποποίησης του συμβατικού αντικειμένου του έργου αν αυτό επιβάλλεται για αναγκαίους πραγματικούς λόγους ή για την παράταση ακόμη του χρόνου ισχύος σύμβασης προμήθειας εάν τούτο επιβάλλεται για ειδικούς λόγους.

Αλλά και στο τομέα των προσλήψεων του πάσης φύσης προσωπικού είναι δυνατή η συμβολή του Ελεγκτικού Συνεδρίου για την ταχεία περαιώση της σχετικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα μπορεί να ορισθεί από το νομοθέτη, ότι η ενδιαφερόμενη για πρόσληψη προσωπικού Υπηρεσία ή το ενδιαφερόμενο Ν.Π.Δ.Δ, αφού διεξάγει τη σχετική διαδικασία πρόσληψης, καταρτίσει τον πίνακα προσλαμβανομένων και οι σχετικές ενστάσεις των ενδιαφερομένων κατά του πίνακα αυτού να υποβληθούν στο Α.Σ.Ε.Π, όπως επιβάλλεται από το Σύνταγμα, στη συνέχεια ολόκληρος ο σχετικός φάκελος να υποβάλλεται σε αρμόδιο Δικαστικό Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου για τελικό ταχύ δικαστικό έλεγχο νομιμότητας της διαδικασίας του διαγωνισμού, της απόρριψης των ενστάσεων με σύγχρονη έκδοση της απόφασης διορισμού, αφού ήδη το Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τη νομιμότητα των αρχικών διορισμών για την καταβολή των αποδοχών των προσλαμβανομένων, εν όψει και του άρθρου 94 παρ. 4 του Συντάγματος, που επιτρέπει την ανά-

θεση στα διοικητικά δικαστήρια, όπως είναι το Ελεγκτικό Συνέδριο, αρμοδιοτήτων διοικητικής φύσης, όπως ο νόμος ορίζει.

Όπως είναι γνωστό το Συνέδριο με βάση τη διάταξη του άρθρου 98 παρ. 1 περ. στ του Συντάγματος και του άρθρου 46 του Π.Δ/τος 774/1980 εκδικάζει τις υποθέσεις αναγωγής της αστικής ευθύνης των πολιτικών ή στρατιωτικών δημοσίων υπαλλήλων και υπαλλήλων των Ο.Τ.Α και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ για κάθε θετική ζημία, που από δόλο ή βαρεία αμέλεια προκάλεσαν στο Κράτος, στους Ο.Τ.Α ή σε άλλα Ν.Π.Δ.Δ από παράνομη πράξη ή παράλειψή τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή επ' ευκαιρία αυτών ή κατά κατάχρηση ή καθ' υπέρβασή τους, υποχρεώνοντας αυτούς, ύστερα από αίτηση του Γενικού Επιτρόπου, σε καταβολή από την προσωπική περιουσία τους της ζημίας αυτής. Κατά τη διαδικασία αυτή το Ελεγκτικό Συνέδριο, εκτιμώντας τις ειδικές κατά περίπτωση περιστάσεις, που καθορίζονται τόσο από τις συνθήκες που επήλθε το ζημιογόνο συμβάν, όσο και από την προσωπική κατάσταση του προκαλέσαντος αυτό μπορεί να καταλογίσει, εφόσον ο καταλογιζόμενος ευθύνεται για αμέλεια, μόνο μέρος της θετικής ζημίας που επήλθε στο Δημόσιο ή της αποζημίωσης που αναγκάσθηκε αυτό να καταβάλει. Η δικαιοδοσία αυτή του Συνεδρίου είναι σημαντική για την καταπολέμηση της διαφθοράς στη δημόσια διοίκηση. Όμως οι σχετικές υποθέσεις στο Συνέδριο είναι ελάχιστες, αφού τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης δεν ενημερώνουν σχετικά το Γενικό Επίτροπο Επικρατείας στο Συνέδριο για να κινήσει τη διαδικασία αυτή.

Για να γίνει συνεπώς δραστική η αρμοδιότητα αυτή του Συνεδρίου, σε βάρος των παρανομησάντων υπαλλήλων, πρέπει να καθιερωθεί με νόμο ως δικαιολογητικό εξόφλησης αμετακλήτων δικαστικών αποφάσεων, που επιδικάζουν αποζημίωση κατ' άρθρα 105 και 106 ΕισΝΑΚ, το έγγραφο γνωστοποίησης αυτών στο Γενικό Επίτροπο στο Ελεγκτικό Συνέδριο για να ασκήσει έτσι ταχέως την αναγωγή της αστικής ευθύνης. Αξίζει επίσης να σημειώσω, ότι η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, είναι κορυφαία συμπαραστάτης και επόπτης της ομαλής λειτουργίας της κεφαλαιαγοράς, μέσω των ελέγχων που διατάσσει σ' ελεγχόμενα απ' αυτή πρόσωπα, που λειτουργούν με την έγκρισή της και παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες συμβούλων επενδύσεων και υλοποιεί τεράστιο έργο στο τομέα ασφαλείας των κεφαλαίων και στην οικονομική ανάπτυξη, αφού θέτει τις βάσεις για υγιή χρηματιστηριακή αγορά και είναι ο κύριος κυρωτικός μηχανισμός των παρανομούντων στον τομέα αυτό και παράγοντας καταπολέμησης της διαφθοράς. Πιστεύω σε συμπόρευση με την παράγραφο 4 του άρθρου 94 του Συντάγματος, ότι η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς μπορεί να καταστεί παράλληλα ένας από τους κύριους συμπαραστάτες του έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αν δρα μεν ως ανεξάρτητος μηχανισμός, ενταγμένος όμως αποκλειστικά στην εποπτεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Έτσι θα μπορεί να δρα αυτόνομα και με τη συμπράξη των δικαστικών λειτουργιών του Συνεδρίου να είναι ακοίμητος φρουρός προστασίας της κεφαλαιαγοράς, αφού ο έλεγχος των κεφαλαίων και ο έλεγχος των δαπανών, συμπορεύονται σ' ένα υγιές δημοσιονομικό περιβάλλον.

Κυρίες και Κύριοι, τελειώνοντας οφείλω να τονίσω, ότι το Συνέδριο είναι θεσμός διαφάνειας, ελέγχου και καταπολέμησης της διαφθοράς, θεσμός νομιμότητας αλήθειας και περιστολής των δαπανών, γι' αυτό δικαιούται τη στήριξη όλων μας στο έργο του. Δεν πρέπει να λησμονήσουμε, ότι ο αείμνηστος Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος

Constantinos GE. Κωνσταντίνος ΓΕ.
ATHANASSOPOULOS **ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**
 Professor at Panteion University Καθηγητής Παντείου Πανεπ.
 of Social and Political Sciences, Κοιν. και Πολ. Επιστημ.,
 Univ. of Athens, (Vis. Prof.), Πανεπ. Αθηνών (Επισκ.),
 Lawyer, Δικηγόρος,
 Ex Ch.L.U.L. Ex Ch.L.U.L., Bruxelles,
 Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P. Paris Ex Int. I.I.A.P., Paris

REGIONAL **ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ**
ADMINISTRATION **ΔΙΟΙΚΗΣΗ**
AND LOCAL **ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ**
GOVERNMENT **ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**
 Greece - Other E.U. Ελλάδα - Άλλες Χώρες
 Member States Μέλη της Ε.Ε.

Vol. A Τόμος Α'
 New edition Νέα έκδοση

2008, Athens Αθήναι, 2008

Constantinos GE. Κωνσταντίνος ΓΕ.
ATHANASSOPOULOS **ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ**
 Professor at Panteion University Καθηγητής Παντείου Πανεπ.
 of Social and Political Sciences, Κοιν. και Πολ. Επιστημ.,
 Univ. of Athens, (Vis. Prof.), Πανεπ. Αθηνών (Επισκ.),
 Lawyer, Δικηγόρος,
 Ex Ch.L.U.L. Ex Ch.L.U.L., Bruxelles,
 Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P. Paris Ex Int. I.I.A.P., Paris

REGIONAL **ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ**
ADMINISTRATION **ΔΙΟΙΚΗΣΗ**
AND LOCAL **ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ**
GOVERNMENT **ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**
 Greece - Other E.U. Ελλάδα - Άλλες Χώρες
 Member States Μέλη της Ε.Ε.

Vol. B Τόμος Β'
 New edition Νέα έκδοση

Contribution: Επιστημονική
 Dr Vas. DELITHEOU συμβολή:
 Dr Helen KAVVADIA Δρ Βασ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ
 Dr Helen KAVVADIA

2008, Athens Αθήναι, 2008

Καραμανλής στις 28/9/1983, κατά το ε-
 ορτασμό των 150
 χρόνων του Συνεδρί-
 ου, ομιλώντας είπε
 προφητικά: «είναι
 γνωστό ότι ο δημό-
 σιος έλεγχος αποτε-
 λεί βασική αρχή της
 Δημοκρατίας γιατί
 αποτελεί φραγμό
 στην κατάχρηση της
 εξουσίας, που έχει, ό-
 πως λέγει ο Αριστο-
 τέλης, τη δύναμη να
 διαφθείρει τους αν-
 θρώπους. Βέβαια η
 αντίσταση στους πει-
 ρασμούς που εκτρέ-
 φει η εξουσία, στηρί-
 ζεται και πρέπει να
 στηρίζεται στο ήθος
 του ανθρώπου. Επει-
 δή όμως η αρετή δεν
 είναι κοινό γνώρισμα
 όλων των ανθρώ-
 πων, χρειάστηκε να
 θεσπισθούν νόμοι
 που αποθαρρύνουν
 και τελικά κολάζουν
 τις πάσης φύσεως
 καταχρήσεις». Πι-
 στεύω και εγώ με τη
 σειρά μου, ότι η δια-
 φθορά μπορεί να πε-
 ριορισθεί, αν εκτός
 άλλων ενισχυθεί και
 ο ρόλος του Συνεδρί-
 ου από την Πολιτεία
 και εύχομαι να δικαι-
 ωθούν στο μέλλον οι
 προτάσεις μου αυ-
 τές.